

Συνάντηση εργασίας του προγράμματος LIFE «Διαχειριστικές δράσεις για την προσαρμογή του είδους *Falco eleonorae* στην κλιματική αλλαγή»

Αθήνα, 20-21 Μαρτίου 2015

Εισαγωγή

Την Παρασκευή και Σάββατο 20 και 21 Μαρτίου 2015 διοργανώθηκε στην Αθήνα η πρώτη συνάντηση εργασίας του προγράμματος LIFE «Διαχειριστικές δράσεις για την προσαρμογή του είδους *Falco eleonorae* στην κλιματική αλλαγή», στην οποία παρευρέθηκαν περισσότεροι από 30 επιστήμονες και εκπρόσωποι αρμόδιων φορέων από την Ελλάδα και το εξωτερικό.

Η συνάντηση εργασίας στόχευε στον αποτελεσματικό επιχειρησιακό σχεδιασμό των διαχειριστικών και επιστημονικών δράσεων του προγράμματος μέσα από τη συμβολή επιστημόνων με τις γνώσεις και την εμπειρία τους για την κατάρτιση των απαραίτητων μεθοδολογιών. Για το σκοπό αυτό, η συνάντηση εργασίας διαρθρώθηκε σε τέσσερις (4) θεματικές ενότητες, κατά τη διάρκεια των οποίων έγιναν 16 παρουσιάσεις από την ομάδα έργου του προγράμματος Life EIClimA και προσκεκλημένους επιστήμονες.

Η πρώτη μέρα ξεκίνησε με μια εισαγωγική ενότητα, κατά τη διάρκεια της οποίας έγινε σύντομη παρουσίαση του προγράμματος Life EIClimA, των αποτελεσμάτων του προηγούμενου προγράμματος Life για το Μαυροπετρίτη (LIFE03 “Conservation measures *Falco eleonorae* in Greece), καθώς και των αποτελεσμάτων των ερευνών που έχουν λάβει χώρα από το 1965 σχετικά με την αναπαραγωγή του είδους στην Κρήτη.

Ακολούθησαν δύο (2) θεματικές ενότητες αναφορικά με τις διαχειριστικές δράσεις του προγράμματος Life EIClimA (εξάλειψη αρουραίων, κατασκευή τεχνητών φωλιών, κατασκευή οάσεων ανεφοδιασμού). Συγκεκριμένα, παρουσιάστηκαν τα αποτελέσματα και συμπεράσματα προηγούμενων προγραμμάτων Life ή/και ανεξάρτητων ερευνών στην Ελλάδα και στην Ιταλία σε σχέση με δράσεις εξάλειψης αρουραίων και κατασκευής τεχνητών φωλιών, τα πλέον πρόσφατα αποτελέσματα για τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής σε στρουθιόμορφα, τα νέα ευρήματα για τις μετακινήσεις του Μαυροπετρίτη κατά την αναζήτηση τροφής πριν και κατά τη διάρκεια της αναπαραγωγικής περιόδου, καθώς και η διάρθρωση των επιχειρησιακών σχεδίων για τις διαχειριστικές και επιστημονικές δράσεις του προγράμματος Life EIClimA.

Κατά τη διάρκεια της δεύτερης μέρας της συνάντησης εργασίας, δόθηκε έμφαση σε διεθνούς εμβέλειας θέματα διαχείρισης που σχετίζονται με την περίοδο της μετανάστευσης και διαχείρισης του Μαυροπετρίτη (όπως η , η απουσία ή ανεπάρκεια των διαχειριστικών μέτρων στις περιοχές διαχείρισης), καθώς και με άλλα μεταναστευτικά είδη με τα οποία τρέφεται ο Μαυροπετρίτης.

Στην τελευταία θεματική ενότητα έγινε μια σύντομη παρουσίαση των κύριων συμπερασμάτων που προέκυψαν κατά τη διάρκεια της συνάντησης εργασίας, ενώ ακολούθησε μια εκτενής συζήτηση μεταξύ όλων των συμμετεχόντων αναφορικά με μελλοντικά σχέδια δράσης για το είδος.

Γενικά συμπεράσματα

Συνολικά, τα επιχειρησιακά σχέδια των διαχειριστικών και επιστημονικών δράσεων του προγράμματος Life EIclimA βρίσκονται σε αρκετά ώριμο στάδιο, λόγω της εμπειρίας που έχει αποκτήσει η ομάδα έργου κατά τη συμμετοχή της σε προηγούμενα προγράμματα Life ανάλογου αντικειμένου.

Την τελευταία μέρα της συνάντησης εργασίας κατά τη διάρκεια της συζήτησης που ακολούθησε μετά τη λήξη των παρουσιάσεων, διατυπώθηκε ομόφωνα η ανάγκη να διασφαλιστεί η συνέχιση των δράσεων του προγράμματος μετά την ολοκλήρωσή του λαμβάνοντας υπόψη ότι το επίπεδο της ευαισθητοποίησης του κοινού καθώς και της επιβολής της ισχύουσας νομοθεσίας από τις αρμόδιες αρχές παραμένει χαμηλό.

Εκτιμάται ότι η προβολή της αξίας των περιοχών όπου αναπαράγεται το είδος σε επίπεδο οικολογίας και βιοποικιλότητας θα μπορούσε να συμβάλει θετικά στη θεώρηση που έχει το κοινό αναφορικά με θέματα διαχείρισης του Μαυροπετρίτη. Σε αυτό το πλαίσιο, θα μπορούσε να προωθηθεί ο Μαυροπετρίτης ως είδος-ομπρέλα για την προστασία άλλων τοπικών ειδών και της συνολικότερης βιοποικιλότητας του Αιγαίου. Επιπρόσθετα, η ομάδα έργου θα μπορούσε να συντάξει σχέδια δράσης για καθεμία από τις περιοχές μελέτης, τα οποία να καταθέσει στη συνέχεια στις αρμόδιες αρχές, καθώς επίσης να προτείνει κατά περίπτωση την αναβάθμιση του καθεστώτος προστασίας των περιοχών αυτών (πχ. ανακήρυξη αυτών σε καταφύγια άγριας φύσης). Επίσης, η συνεργασία με τον φορέα Birdlife International θα συνέβαλε θετικά στην επίτευξη αυτών των στόχων. Περαιτέρω προώθηση των οικοσυστημάτων που φιλοξενούν οι νησίδες του Αιγαίου ως καταφύγια άγριας ζωής θα ενίσχυε τη θεώρηση των τοπικών κοινωνιών για τη διαχείριση της φύσης και θα λειτουργούσε προς όφελος των πολύτιμων αυτών οικοσυστημάτων και της βιοποικιλότητάς τους.

Όσον αφορά τις περιοχές διαχείρισης του είδους, στις οποίες περνά το μεγαλύτερο μέρος του χρόνου, μέχρι στιγμής δεν εφαρμόζεται κανένα σχέδιο διαχείρισης, κυρίως λόγω της έλλειψης εξειδικευμένου προσωπικού και πόρων. Παράλληλα με την υλοποίηση του παρόντος προγράμματος, προτείνεται η σύσταση ομάδας εργασίας για το είδος (*Falco eleonorae* study group), η οποία να αποτελείται από επιστήμονες ειδικούς στη μελέτη του είδους. Στόχος της ομάδας εργασίας αποτελεί η υλοποίηση προγραμμάτων ανάπτυξης ικανοτήτων (capacity building projects) στην κύρια περιοχή διαχείρισης του είδους, τη Μαδαγασκάρη, καθώς και η υλοποίηση ερευνητικών προγραμμάτων στις περιοχές διαχείρισης και μετανάστευσης όσον αφορά τις επιπτώσεις της ανθρώπινης δραστηριότητας εκεί (όπως, τα επίπεδα τοξικότητας του Μαυροπετρίτη λόγω εναέριου ψεκασμού εντομοκτόνων στις χώρες της Αφρικής).